

MEZŐSÉGI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Előfizetési árak:
 Egész évre 6 korona — fillér.
 Fél évre 3 korona — fillér.
 Negyed évre 1 korona 50 fillér.
 Egyes szám ára — korona 24 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó:
DR. HAJDU DEZSŐ
 ÜGYVÉD, MOCS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mocs.
 Hirdetéseket mérsékelt díjszabás szerint közöl
 a kiadóhivatal.
 Kéziratot vissza nem adunk.

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNPAP.

Fölhívás Mocs és Vidékének közönségéhez!

A marosvásárhelyiek és az érdekelt községek az elmúlt hét folyamán népes értekezletet tartottak, Marosvásárhely-Mezőbánd-Mezőméhes irányában létesítendő új vasuti szárnyvonal kiépítése tárgyában. Az értekezlet határozatilag kimondotta, hogy a szárnyvonal szükséges, ezért annak kiépítését kérelmezni fogják az érdekelt községek. Hozzáteszem még, hogy a mozgalom élén olyan férfiak állanak, a kiknek személye garanciát képez a terv kivitele tekintetében.

Csak egy pillantást kell vetni a Mezőség térképére, önként adódik az eszme, hogy a Mezőség itteni részének: Mócs és vidékének ezen mozgalomhoz csatlakozni kell! Csatlakozni kell teljes erővel és oda irányítani a tervet és mozgalmat, hogy a létesítendő szárnyvonal *Kis-Sár-nás Mócson keresztül egész Apahidáig terjedjen*, s ekként valóra váljon a Mezőségek régi vágya — kívánsága: a Mezőséget szélességében keresztül szelő vasutvonal.

Felesleges fejtegetnem, hogy mily óriási hordereje volna a Mezőségnek nézve, ennek a vasutvonalnak. Ugy

átment a köztudatba ennek a szükséges volta, hogy e tekintetben az egész Mezőség egy fej, egy ember.

Különösen pedig Mocs és vidékének képezi legeminensebb érdekét a kérdéses vasutvonal mielőbbi kiépítése. Kimondható, hogy vasut nélkül Mocs és vidéke egy lépéssel előre nem haladhat, semmi irányban nem fejlődhetik, hanem lesz a mi ma. Hiába való minden próbálkozás, hiába való minden igyekezet, erőfeszítés eleven közgazdasági és társadalmi életteremtési, — vasut nélkül lehetetlen, mert az afféle bukácsolás volna, mint a sánta emberé mankó nélkül: haladnánk egy lépést — s utána felbuknánk.

Vasut kell legelső sorban a Mezőségnek, a melyre támaszkodva, a melyen megvetve lábát, előbbre mehet, kiemelkedhetik őskori állapotából.

Vasut nélkül kereskedelem nem fejlődhetik; ipar nem boldogulhat; a mezőgazdaság is csak épen hogy tengődik, mint a vele foglalkozó ember, mert muszáj. Kulturáról nem is beszélek, hiszen szálló ige közöttünk, ha meglátjuk az apahidai vasutvonalat. „Itt kezdődik a kultura!”

Ki nem látja, ki nem érzi, hogy a megélhetési forrásai vidékünkön egyre apadnak, vagy betelnek. Ha nem létesítünk új forrásokat, eljutunk oda, és pedig nem is jósolok nagy időt neki, hogy a Mezőség népének megélhetése bizonytalanná válik, a mi által bele lesz kergetve a nép, az elégedetlen tömegek karjai közé!

Megélhetési forrásokat kell e vidéknek teremteni! Ennek pedig sine qua nonja: a vasut. Nem is szabad vele késlekedni, mert ha későn fog jönni, olyan lesz, mintha nem is adnának semmit; ha pedig korán jön a segítség, olyan mintha kétszer adnának.

Lépjünk a *cselekvés* terére! A gondolatnak egy igaz gyermeke van: *a tett*, a szó csak mostoha gyermeke.

Ragadjuk meg az alkalmat, szögezzük le a kérdést a legsürgősebb teendők közé; csatlakozzunk a marosvásárhelyiek és az érdekelt községek mozgalmához, s ezen célból a kik arra illetékesek tegyék meg a szükséges lépéseket.

Dr. Hajdu Dezső
 ügyvéd,

A „Mezőségi Hírlap” tárczája

Emlékszel-e?

Emlékszel-e szép galambom,
 Mit mondtál nekem? —
 Mikor egyszer egymás mellett
 Üldögtünk ketten.

Azt mondtad, hogy szeretnél
 A szivembe látni, —
 Vajjon mi van a szivemben,
 Arra vagy kíváncsi.

Hát megmondom szép galambom,
 Mit látnál szivemben:
 Egy szép arcot — ten magadét —
 Bevésve ott mélyen

Vass Zsigmond.

Mocsnak őskorából, emlékezzünk a régiekről!

Irta: Orosz Endre.

A mindennapi rendes munkakötelesség teljesítése közben ugyan kinek jutna eszébe az őskorról emlékezni? Nem dédapáinkról, nem is a hős elődökről, hanem a szó legszorosabb értelmében veendő őskorról, vagyis azokról a félvad emberekről van szó, kik — mint ismeretlen néptörzs — évezredekkel ezelőtt először tapodták a mai Mocs községnek és vidékének termékeny földrögeit. Azokról az ősembekekről szól az emlékezet, a kik az ugynevezett történelem előtti időkben Mocsnak legelső megtelepülői s részben állandó lakosai valának. Tekintsünk vissza abba a régmúlt idő homályába, a melyből az emberiség írástudatlansága miatt nem ismerünk eseményeket, nem maradtak fenn híres személyek nevei és nincsenek az azóta lepergett tengeri idő-

nek sem századai, sem ezredei följegyezve. Voltak, éltek és elpusztultak. Ennyi az, a mit róluk közönségesen tudni lehet. Valóban beteljesedtek rajtuk az örök igazságnak ama szavai: hogy „porból lettél s porrá leszel.” A történelem nem foglalkozik ezeknek az ősembekeknél életviszonyaival és viselt dolgaival; ennek a homályba burkolt időnek és emberi létnek kutatása, tanulmányozása a régészek feladata. Az egykori embereknek még porhüvelyei is elpusztultak, de itt-ott megmaradtak még az utókorra az általuk készített tárgyak, fegyverek, eszközök, edények vagy ezeknek legalább romjai, töredékei, a melyek némi világosságot derítenek az évezredek sötét multjára is. Ezek az archaeologusok betűi, a melyből az írás nélküli multak létviszonyait olvasgatják ki annyi eredménnyel, a mennyit ezeknek a néma betűknek száma és ép volta lehetségessé tesz. Mivel Mocson felbukkantak a régészetnek

Hazulról.

Távol legyen tőlünk, hogy állapotaink silányságát emlegetve s a kiáltó szükségekre férfiasan rámutatva, még hallgatólagosan is bántalmára legyünk a személyneknek.

Ha ki célzatosságot keresne soraink között, gyermekes érzékenykedését árulná el vele. Tartsunk tehát futólagos szemlét lokális viszonyaink fölött. Keressük az okokat, melyek nálunk is annyira nehézzé teszik a megélhetést.

Évtizedekre nyúlik vissza a panasz, hogy Mocs előnyös központi jellege mellett sem tud megfelelő, kielégítő lakásvizonyokat teremteni az eléggé nagyszámú hivatalos elem számára. Pedig nap-nap után épül és szépül s alig pár év alatt igazán városias színezetet nyer a főut menté. Azt hihetné a be nem avatott ember, hogy a bérházak versenyével együtt jár a lakásbér emése.

Tanuskodjanak, szóljanak mindannyian, kik főutra nyíló ablakokból nézik a mocsai élet folyását. Ők valami egyébről adhatnának bővebb felvilágosítást. A kényelmet borsosan kell megfizetniök s az az előny, hogy lakásukból jól kövezett főutra léphetnek s nem térdig érő pocsojában kénytelenek vergődni és uszni, nem is épen olcsó mulatság. Vajjon miért tart lépést nálunk a házár magossága a nagy városokéval? Nem is rébusz, melynek megfejtése közben erőpróbának kéne kitenni a koponyát. Egyszerű a nyitja, Mocsnak egyetlen köves utcája van és az is csak az állam, vagy a szerencsés vélen jóvoltából. Mert ha véletlenül V.-Kamarást, vagy Keszűt szelné át az állami ut, a mocsai főutca mellett is fából volna a kilincs s rácsos kerítés helyett nádából és kender szálakból font kerítés szorítaná udvarra a lábas jószágot.

Ez olyan színigazság, miként hogy a legközelebb eső bányá, már mint kőbánya, a gyéresi hegyoldalon van. És ebből az alap igazságból más valamit is ki lehet és szükségképpen ki kell hüvelyezni. Azt t. i., hogy a nyomasztó lakásbéreknek közvetve is, közvetlenül is Mocs községe az okozója. Utcáinak rendezetlensége miatt távolabb eső, alkalmas, egészséges és kényelmes belsőségeken senki fia sem

foghat költséges építkezéshez. E miatt hallatlanul magasra szökött a főut mentén fekvő belsőtellek ára. A telek drágaságát is be kell hozni a lakó terhére. Tehát nem a háztulajdonos, hanem a helyi sajnálatos, főnebb vázolt körülmény okozója minden bajnak és bánatos sóhajnak. Viszont bizonyos foku élehetetlenségnek, vagy ha jobban tetszik nemtörődöm ségnek minősítheti bárki az állapotot, hogy utcáink rendezetlensége miatt a főut vonalán arannyal fizetik a telkek négyeszmeterét s alig hajításnyira onnan évről-évre zöld-takarmányt termel a tulajdonos holdas szép belsőségeken.

Vajjon nem estünk-e túlzásban a viszonyok illetén ecsetelésénél? Nézetünk szerint nem. Tíz kilométernyi kövezéssel Mocsnak valahány valamire való központi jellegű utcáját rendezni lehetne. Egyelőre fele is elég volna. Együtt járna ezzel, hogy decentralizálódna a főut mellé törekvés. A most keveset hajtó mellék utcákon is megindulna az építkezési kedv. Elnének a főut menti házbecérek, értékesbökké válnának a mellék utcák telkei s nem úgy nézne ki Mocsunak arczata, mintha az építkezés szelleme Kolozsvár felé haladtában épen nálunk ejtett volna el egy szép utcásort. Tovább kell csak nézni. Az említett néhány kilométernyi kövezéssel más lenne itt minden. Ipar, kereskedelem, piac, iskola és minden felszabadulna a nyomás alól. Bocsásson meg a világ. Sem keramit kockát, sem gránit lapokat nem emlegetünk. Aszfaltos vágyaink sincsenek. A viszonyok mérlegelésével valami kevés uttöltés, hidjavítás talán csak nem kényszerítené sir szélére a községi pénztárt? A legutolsó mezősegi község is köveztet az őszi napokon, csak Mocs nem tesz semmit. Ő a szerencse kegyeletje. Egyetlen utját gránit törmelékekkel, patakból szedett gömbölyű kavicscsal az állam reperálatja s ráadásul minden poros szombat községi munkaerővel tisztára seprük a mocsai korszót. De szép is a rend és tisztaság. Juthatna abból valami kevés a mellék utaknak is. Eljön a sáros, lucskos ősz s ismét előkerülnek a falábok. Hanem azért évről-évre emelkedőben vannak a házbecérek s boldog az a hivatalnok, ki házár illetékével beéri. A tulajdonost

hibáztatni? Mondottuk, hogy ez nagyfoku illetlenség. Máshol van a bibi. Hol? Kitalálhatja akárki.

Széljegyzetek.

Október 6. „A szabadságharcz vértanúinak napját, a gyászos emlékü október hatodikát, — méltóan ünnepelte még a község magyar lakossága. Hivatalok szüneteltek. — Reggel a református templomban Istentisztelet volt, s a lelkész emelkedett magas szárnyalású imát mondott, — majd tüzes, hazaszeretettől áthatott prédikációt tartott, mely a nagyszámú jelenlevőkre mély hatást tett. — A kath. templomban pedig a plebánus tartott misét a vértanúk lelkiüdvéért. — 11 órakor a Kaszinóban gyülekeztek, s szavatok és emlékbeszédrel méltatták az aradi hőseket, akik egyaránt hősek voltak a harcban és hősek — a halálban. A himnuszt énekelve oszlott el a közönség.”

Azt hiszem, hogy nincsen olyan naiv ember, a ki azt hiszi, hogy ez Mocson történt. Mert valóban nem Mocson történt, hanem — *Kékesen*.

Nem kell hozzá kommentár.

H I R E K.

Mocs, 1906. október hó 12.

Ugron György. Lapunk legközelebbi számában hirt adtunk arról, hogy a Mocs-vidéki Takarékpénztár igazgatósága, — huzamosabb időre szabadságolta érdemes vezérigazgatóját: Ugron Györgyöt. Szabadságát csak igen rövid ideig élvezhette, mert szeptember hó 27-én, övéi és jó barátai nagy bánatára, a közügy, az egész vidék, különösen pedig a Mocsvidéki Takarékpénztár veszteségére hosszú betegség után elragadta a halál. Haláláról gyászjelentést adott ki a család és a Mocsvidéki Takarékpénztár, mely utóbbinak közel 6 éven keresztül vezérigazgatója, életelő lelke volt. Alatta fejlődött és gyarapodott az intézet oda, a hol jelenleg áll. Temetése szeptember 30-án d. u. 2 órakor volt Pusztá-Kamaráson igen nagyszámú előkelő s igaz részvétellel megjelent közönség jelenlétében. Ott láttuk a töb-

ilyen néma betűi, vessünk egy pillantást azokra s nézzük meg, mit lehet belőlük kiolvasni.

1. Torma Károly nagynevű régészünk egy közepes vésőidomu baltát gyűjtött, apró kerek lyukkal, kemény mészmargából, Mocs vidékéről, mely jelenleg az Erdélyi Muzeumban őriztetik. Közölte: Dr. Koch Antal egyet. tanár az Orvos-Tud. Értesítő 1879-ik évfolyamának 153-ik oldalán. (Második pótlék Erdély ősemelői és az ősemberre vonatkozó leletei cz. művében.)

2. 1878. évi július hó 16-án egy földmivelő — kapálás közben — az „Okolis” nevű hegyoldalon érdekes bronz tárgyakra akadt. A leletben talált régiségek összege 12 drb. volt és pedig 10 drb. bronz-sarló, elég ép állapotban, felületükön kékes-zöld oxyd bevonattal; 1 drb. dárdavég bronzból, igen szép mivű díszítési vonalokkal; 1 drb. m. e. 1 kiló és 100 gr. súlyu nyers bronz anyag. E háromféle tárgy pár ölnyi területen talál-

tatott; a lelhelyen egy bronzműves műhelye lehetett, a mire a nyers anyag enged következtetni. A leletet Gámeneci Gerő akkori kereskedő azonnal megvásárolta és az erdélyi és magyarországi muzeumoknak szánta. Hogy aztán tényleg szétszította-e és hová, arról nincsen feljegyzésünk. A leletről értesítést dr. Tóth Mihály akkori mocsai (első) állami tanító küldött be a Természettudományi Közlönybe. (1878. évf. 326. lap.)

3. Dr. Tóth Mihály a lelet találóját az előfordulás iránt kikérdeztén, megtudta, hogy a bronztárgyak kázelebbi lelőhelye az Okolis völgy keleti oldalán levő szántóföldek alsó részén volt közel a patak mentéhez. „A találó állítása szerint már évek óta talált ily régiségeket, de azokat, gyerekeinek játékszerűen hazavive — miután elvesztek — elő nem mutathatta. Gondos utánkeresés mellett sikerült mégis egy párt megtalálni, nevezetesen: egy csákányt, vörös rézből és egy kis kanalat bronzból. A csákány hossza 150 mm.

súlya 660 gr. A kanál hossza 92 mm. volt, a nyél végén laposan kiterjedő, szivalaku üreggel. Ezeken kívül találó említést tesz egy arasznyi nagyságú késről (tőr), egy tűről (hajtű), melyből csak a négyeszmögü 2 mm. vastagságú tűrés maradt meg, s melyet találó — a tű gombékitményét (három levél alakú ékítést) letörve — pipavájának használt.” Fentnevezett közlő személyesen is megvizsgálván a lelőhelyet, úgy a keleti, mint a nyugati szántóföldeken nagy mennyiségű égetetlen őscserép maradványokat, kova szilánkokat, emberi kövült csont-töredékeket talált. „Kissé ásatván is e helyen bronztárgyakra nem, de ily cseréptöredékekre és egy lifernyi nagyságú fazékra találtak, melyet bár összetöredézve, de mégis hiány nélkül szabadíthattak ki a földből. A cserepek igen durva agyagból (buza nagyságú kovaszemekkel keverve) kézzel idomított 1—2 ujjnyi vastagságú edények töredékei.” Mindezek közlési helye a Term. Tud. Közlöny 1878 évf. 405—406-ik lapján. (Folyt. köv.)

bek között gr. Béldi Kálmánt, br. Kemény Annát, Dósa Endre kolozsvármegyei alispánt, Gaál Gyula országgyűlési képviselőt, Gaál Jenő és Veszprémi Antal fő-, Gaál Elemér és Mózes József alszolgabírókat, Nagy Elemér, Deák Ferencz, Mozsai Attila nagybirtokosokat, Torday Sándor j.-bíró, stb. stb. A diszes, de szomorú ravatal mellett, melyet a családtagok s az intézet koszorúja fedett, a mocsói ev. ref. lelkész Tiszt. Nagy Albert tartott rövid, de magas szárnyalású imát és igen szép gyászbeszédet, amely után a diszes ércz-koporsót 4 fogatú gyászkocsi szállította ki a p.-kamarási ev. ref. temetőbe. A koporsót a család és a résztvevő közönség gyalog kísérte ki. Nyugodjék csendesen. A bánatos család pedig fogadja e helyen is őszinte részvétünk kifejezését.

— **Uj vasut a Mezőségeen.** Maros-Vásárhelyen legközelebb gróf Bethlen István részvételével, — népes értekezletet tartottak. Mezőméhes—Mezőbánd—Maros-Vásárhely irányában építendő új vasut tárgyában. Az értekezlet határozatilag kimondotta, hogy a kezdő lépéseket a szárnyvonal kiépítését illetőleg meg fogják tenni. Szóval mindenütt mozog a föld, csak épen a miénk mozdulatlan — a világ csodájára

— **Zsuki lóverseny nyertesei.** Első n a p. I., Párdubitz akadály-verseny. Díj 1000 kor. Táv. 4000 m. Első 8 ló közül gr. Teleky Arthur „Szántó“-ja (lov. Krémer főhadnagy.) II., Első oszt. állami ménék versenye. Ez vadász-verseny volt s 7 ló közül első lett „Mándok“ (lov. Zathureczky.) III., Wesselényi Béla emlék-verseny. Díj: 2900 kor. Táv. 5000 m. Első lett 4 ló közül br. Bánffy Albert „Linká“-ja. IV., Második oszt. áll. ménék versenye, a mely szintén vadász-verseny volt s első lett „Kolozs“, (lov. Virág hadnagy.) V., Három évesek versenye. Díj: 1000 kor. Táv. 2000 m. 3 ló közül első lett br. Bánffy Albert „Elzája“ (lov. Bánffy Endre br.) VI., Harmadik oszt. áll. ménék versenye. Ez is vadász-verseny volt s első lett „Nonius“, (lov. Brunhuber.) Második nap. I., Kolozsvár város díja. Táv. 8000 m. Első lett Rohonczy Lőrincz „Garay“ (lov. a tulajdonos.) II., „Verona“ akadály-verseny. Díj: 1000 kor. Táv. 4000 m. Első lett gr. Bethlen Adám „Aranyos“ (lov. a tulajdonos.) Első „Dombóvár“ (lov. Zathureczky.) IV., „Heléna“ akadály-verseny. Díj: 2900 kor. Táv. 5000 méter. Első: gr. Teleky Arthur „Szántója“ (lov. Kessner fh.) V., Hadseregi akadály-verseny. Díj: 100 arany. (Öfelsége díja.) Első lett br. Szentkereszthy István „Ilona“ (lov. a tulajdonos.) Második: Antal Miklós „Kedvese“ VI., Második oszt. áll. ménék versenye. Tíz mén állott ki, melyet katonák lovagoltak. Első lett „Ó-Baján“ A katonák lovaglására egyik urlovas megjegyezte: hogy jobban lovagolnak, mint az urak.

— **Sorozások a mezőségeen.** Mocsói járásban: november hó 2-án és 3-án fognak a sorozások megtartatni, és pedig a mocsói, magyarszováthi és magyarfráti körökben november 2-án, a magyarpalatkai, gyula-
telki, zsuki és mezőszepori körökben, november 3-án. Állítási köteles 598. A nagysármási járásban október hó 25, 26 és 7-én, állítási köteles 306; a mezőörmé-

nyesi járásban október hó 29, 30 és 31-én, állítási köteles 378, végül Kolozson november hó 26-án lesz a sorozás, állítási köteles 102.

— **Csődbe jutott kereskedő.** Edelstein Jakab mocsói bejegyzett kereskedő ellen, saját kérésére október hó 6-án a kolozsvári kir. Törvényszék elrendelte a csődöt.

— **Vármegyei közgyűlés.** Tévesen közöltük az őszi rendes közgyűlés idejét 10-ére, mert az október hó 20-ának d. e. 10 órájára van hirdetve. Tárgysorozat: 1. Költségvetés. 2. Kormányleiratok. 3. Törvényhatósági átiratok. 4. Községi ügyek. 5. Egyesek kérése. Jóváhagyás alá kerül többek között Mocs község határozata az éjjeli őri állás rendszeresítése iránt, a gyula-
telki kör községeinek határozata, telefon felvigyázói állás rendszeresítése tárgyában, Mezőszentgyörgy község határozatai a másodbírói és esküdtek fizetésének fel-
emelése és a kézbesítési díj megállapítása iránt, Uzdiszentpéteri kikiáltó állás szervezése és jégverem építése, Tótháza község kérése elhagyottá nyilvánított gyermekek gondozási költségének fedezése tárgyában.

— **Mócs község segélye az Önkéntes Tűzlő Egyletnek.** A hét folyamán Mocs község képviselő-testülete gyűlést tartott, a melyen határozatilag kimondták, hogy a megalakult Önkéntes Tűzlő Egyletnek, állandó használat céljából átengedi a község a tűzi-fecskendőt és egyéb tűzlő-tási szereit. Azonkívül 200 korona évi segélyt szavazott a község az egyletnek. A tűzlő egylet költségein serényen működik, a gyakorlatokat már megkezdették Veress Gyárfás főparancsnok vezetésével, s eddigelé is szépen haladtak. A napokban tűzlőit ruha beszerzése céljából gyűjtést indítottak, s legközelebb egy tűzlő-bált rendeznek.

— **Husdrágaság.** Köztudomásu, hogy mindenfelé, de különösen a fővárosban rendkívül drága a hus. Egy Muth Anna nevű asszony kihasználta ezen körülményt, s kutyahus-mészárszéket nyitott. Ugyancsak olcsón mérte a húst, melyet borjú-hus gyanánt adott el, esetleg hitelbe és részletfizetésre is. Miután már a lipótvárosi kültelek lakosságának egy részét az elárúsított kutyahussal megmérgezte, — a hatóság reájött manipulációra és szigorú vizsgálatot indított ellene.

— **Póttartalékosok kártalanítása.** Az országgyűlés a nemzeti küzdelem során két éven át nem szavazott meg utjonczot, és így a hadvezetőség a póttartalékosokat hívta be. A vezérő bizottság megígérte, hogy a póttartalékosok kártalanítása ügyében minden lehető el fog követni, s a mostani kormány ezen ígéretét be is váltja. Összesen egymillió ötszáz ezer korona kerül kiosztásra, mely összegből a szegény-ségüket igazolni tudó póttartalékosok, minden szolgálati napért 1 kor. 60 fillér kárpótlást kapnak.

— **Ferencz napja.** Orbán Ferencz mocsói plébánosnál, a „Mezőségi Híradó“ volt főszerkesztőjénél, október hó 4-én többen jöttek össze barátai és jó ismerősei közül névestélyre, — egészen váratlanul. Mindamellet volt minden, a mit szem és száj kívánt, s csaknem a hajnali 2 óráig maradt együtt a társaság, kedélyes és kellemes beszélgetés mellett.

— **Divatós tánczok.** Rómában tánczművészeti kongresszust tartottak legközelebb, a melyen elhatározták, hogy az ideit divatos tánczai a következők lesznek: „francia olasz-táncz“, („czicza-polka“), „spanyol mazurka“, („flirt-táncz“), s a „nemzetközi boston.“ — Ellenben a macsicsra és a Kraquette kimondotta a kongresszus a bojkottot.

— **Rákóczi hamvai.** Rákóczi fejedelem hamvait a napokban hazahozták Rodostóból. Az ünnep, melylyel a nemzet fogadja a magyar szabadság és függetlenség dicső harcosának földi maradványait, — ragyogó és lélekemelő lesz. Kassán a Rákóczi ünnep rendező-bizottsága ülést tartott, melyen megállapította a fényes ünnep sorrendjét. Elhatározták, hogy azokat a házakat, a hol Rákóczi lakott, emléktáblákkal jelölik meg. Szeged várossa, a nagy fejedelem iránti kegyelete jeléül huszezer koronát szavazott meg a Rákóczi szoborra. —

Kolozsváron pedig mozgalom indult meg, hogy Erdélyen, illetve Kolozsváron keresztül hozzák haza a hamvait, mert Rákóczi Erdély fejedelme volt s mint ilyen Kolozsváron tartotta székhelyét.

— **Védekezés a tüdővész ellen.** Darányi Ignác földművelésügyi miniszter gr. Andrássy Gyula hozzájárulásával egy rendelet tervét készítette el a tüdővész ellen való védekezés dolgában s a rendeletet szétküldötte a gazdasági szaktestületeknek. A szarvasmarhák gümőkórja ugyanis egyik legveszedelmesebb ragadós betegség, amely tömérdek pusztítást okoz a lakosság körében. A tervezett intézkedés célja az, hogy az olyan gümőkóros állatokat, amelyek a betegséget emberek és állatok között terjeszthetik, levágják, de a tenyésztésből okvetlenül kizárják.

— **Céllövő diákok.** Gr. Mailáth Gusztáv Károly erdélyi róm. kath. püspök a fenhatósága alatt álló főgimnáziumok igazgatóságait utasította, miként a felsőbb osztályok tanulói már a folyó évtől kezdődőleg rendszeres oktatást nyerjenek a céllövészetben.

— **Mennyit isznak a magyarok?** A magyar társadalom az elmúlt évben elköltött pálinkára 186,923.183 koronát, sörre 45,567.870 koronát, borra 174,967.500 koronát. Tehát a pálinka vezet. Az összeg meghaladja a 400 millió koronát. Ha a magyar nemzet csak egy évig nem adna ki pénzt szeszitalért s ezt az összeget magyar közművelődési célokra fordítaná, — az megérne egy milliárdot. De micsoda nagy lélek kellene ahhoz!

— **Felvétel a gazdasági akadémiákba.** A földművelésügyi miniszterium értesíti a gazdasági akadémiákba beiratkozni szándékozókat, hogy a magyaróvári gazdasági akadémián a felvehető száma már betelt.

Igy az illetők saját érdekükben cseleksenek, ha a hazai többi akadémiára: Debreczenben, Kassán, Keszthelyen, vagy Kolozsváron minél előbb jelentkeznek, ahol ha megvan az a képesítése, amit a magyaróvári akadémiában megkívánnak, a második tanévre veszik fel őket és tanulmányaik sikeres bevégeztével oklevelet kaphatnak, holott Magyaróvárt az erre az évre beiratkozók csak végbizonyítványban részesülnek.

— **Uj román bank Erdélyben.** „Aurora“ cég alatt Nagybánán új román pénztézet alakult. Szatmármegye hivatalos lapja ezen pénztézetéről a következőket írja: „Az új pénztézet egyike azon láncszemeknek, amely Erdély délkeleti csucsától egészen vármegyénkig a szervezett vagyon hatalmának rettenetes kiméletlenségével fojtogatja a magyarságot, huzza ki lába alól a talajt. A Sathareana és Tyiorana már évek óta dolgoznak a nemzetiségi bankoknak közös, — sokkal inkább politikai, mint pénzügyi céljaiért; az Aurora van hivatva betetőzni a munkásságot.“

Bíróság és Hatóságok.

— **Torday Sándor** kir. járásbíró, október 8-án befejezte a mezőszopori telek-könyvi átalakítás hitelesítését, s 9 én átvette hivatalát és megkezdte a tárgyalásokat.

— **Dózsa Endre** alispán, szeptember hó 30-án tartotta ez évi hivatalos vizsgálatát a mocsai főszolgabírói hivatalnál. A talált rend felett, teljes megelégedését fejezte ki, s azon kívánságának adott kifejezést, hogy jövőben is hasonló rendet találjon.

— **Jegyzők helyettesítése.** A budatelki körjegyző helyettesül legújabbán Veress Gyárfás helyét Szilágyi István magyarfrátai segédjegyzővel, ennek helyét pedig Nagy Zsigmonddal töltötte be Gaál Jenő mocsai főszolgabíró.

— **Kereskedelmi és iparbíróságok.** A kereskedelmi miniszterinmban új törvényjavaslatot dolgoztak ki, mely az érdekképviselőten alapuló ipari és kereskedelmi bíróságokat akarja életbe léptetni. Ezek a bíróságok, a teljes paritás alapján, egyrészt a munkaadókból, másrészt a munkásokból és kereskedelmi alkalmazottakból szervezve, döntenék el a munkaadó és alkalmazottak közötti vitás kérdéseket. A törvényjavaslat valószínűleg már a jövő hónapban ankét elé kerül.

— **Birtokváltozás.** A Száva Andri né mocsai ingatlanait megvette Gábrus József mocsai lakos 48.000 kor. vételáron. Ugyancsak nevezett tulajdonosnő áruba bocsátotta a novolyi birtokát is, s annak keresztülvitelével Ferenczy Dezső kolozsvári lakost bízta meg.

— **Igazságügyi törvények.** Az igazságügyminiszter a következő törvényjavaslatok életbeléptetését ígérte: a kuriai bírások meghosszabításáról, — a telek-könyvek rendezéséről, — a székelyföldi birtokrendezésről. Ezt követi az új perrendtartás, a bírói szervezet, a tőzsde, csődeljárás, biztosítási törvények reformja, Fiume területén a sommás eljárás életbeléptetése, a sajtójogi viszonyok rendezése, végül az anyagi kodex megalkotása. Mind olyanok, a melyekre már régóta égető szükség van, s a melyek az igazságszolgáltatást javítanák, könnyítenék, olcsóbbá tennék. A fődolog csak az volna, hogy az ígért beváltásra is kerülne, mert ezen törvényjavaslatok életbeléptetését már nagyon sokan ígérték.

Közgazdaság.

Állatdíjazás Mocson. Október hó 7-én tartották meg az állatdíjazást Mocson, mely oly szépen sikerült, hogy állat-kiállításnak is beillett volna. A kisgazdák szokatlan nagy számban vettek részt és a legszebb állataikat hozták el. Be lett mutatva 130 darab tehén, 86 darab üsző, összesen 216 darab. A díjazásra az állam 300 koronát bocsátott az állattenyésztési felügyelőség rendelkezésére. Ezen kívül Gaál Gyula orsz. képviselő, a bíráló bizottság elnöke 50 koronát, Godolán János gyulatelki jegyző 25 kor. és Gaál Jenő mocsai főszolgabíró 10 koronát adtak át a bizottság rendelkezésére. A bizottság külön díjazta a teheneket, az egy éves és két éves üszőket.

Díjat nyertek: I. csoport (tehenek).

- I. díjat, 40 K. Apahidán Sándor Száva.
- II. „ 30 „ Buzán Prekup, Mezőör.
- III. „ 20 „ Dombi János M.-szováth. Daru Péter Gyulatelke.
- IV. díjat 10 kor. Viet János Aranykut, Bidisán Juon M.-szováth, Kulcsár András

Keszű, Szenkovics János Mócs, Pap Geraszin Béré, Rusz László Oláhgyéres, Vig Dani Keszű, Nyerges Ilisia Mócs.

II. csoport (két éves üszők.)

I. díj 20 kor. Horváth Ferencz Keszű, II. „ 10 „ Nagy Lajos M.-szováth, Lurisan Péter Száva, Krisán S. Tótháza, Mihó J. Aranykut, Pap Danilla O.-Gyéres, Fretyán György M.-szováth, Bertyán Tódor M.-szováth, Bukur T. M.-palatka.

III. díj 5 kor. Tóbiás János Keszű, Roman P. Bogács

Dicsérő oklevelet kaptak: Kis T. Keszű, Kulcsár T. Keszű.

III. csoport (egy éves üszők.)

10—10 kor. díjat kaptak: Király János, Dózsa Elek Botháza, Veres János Keszű, Menyizsian J. Tótháza.

Filoxera által elpusztított szőlőterületek újra való beültetése céljából a marosvásárhelyi m. kir. kerületi szőlőszeti és borászati felügyelőség azoknak, akik f. évi november hó 30-ig kérelmezik, amerikai alanyba oltott bor-szőlő vesszőket kedvezményes áron adja. I. oszt. 1000 darab 100 korona. II. oszt. 1000 darab 60 korona.

Duna-Tisza csatorna. A régóta tervezett Duna-Tisza csatorna kiépítése tárgyában legközelebb értekezlet volt Budapesten. Az értekezleten a csatorna kiépítését a legsürgősebb teendőknek mondták ki, s a kereskedelemügyi miniszternek egy memorandumot nyújtottak át a csatorna kivitelét illetőleg. A miniszter kijelentette, hogy nem fog késni a csatorna megépítésével, így tehát remélhető, hogy a közel jövőben kész lesz ezen rendkívüli fontosságú csatorna.

Szabadalmak 1905. évben. A múlt évben 3445 találmányt jelentettek be szabadalmazásra a budapesti szabadalmi hivatalhoz. 1904. évből 1918 bejelentés maradt elintézetlenül. Ezen 5363 találmányból 1905-ben véglegesen elintézték 3054-et, amelyből szabadalom adatott 2706-ra. Ezen 2706 szabadalom tulajdonosai közül 738 volt magyarországi, 1967 pedig külföldi.

Takarékbetétek Európában. Hogy valamely ország népe mily takarékos, legjobban megmutatja az, hogy mennyi takarékkönyv van forgalomban és mennyi pénzt helyeztek el rájuk. Régóta beszélünk, hogy a germán népek a legtakarékosabbak. Itthon is észrevehetjük ezt svábjainkon, de a statisztika is igazolja. Dániában pl. minden 100 lakosra 51 takarékkönyv esik, Svédországban 36, Norvégiában 33. Utána következnek sorjában Belgium, Franciaország, Anglia, Hollandia. Tehát Franciaország kivételével, — mind oly nép, a melyben germán vér buzog. Ezek után következik Ausztria és Olaszország. Utolsó helyen jön Oroszország, s utolsóelőttin Magyarország, a hol 100 feje csak 7 betétkönyv esik, s a takarékkönyvek összes száma 1.391.970, s minden takarékkönyvre esik 963 korona.

Állatbetegség miatti zárlatok. Mócsi járásban, lépfene; Botháza; juhhimlő: Magyar-szováth; sertésvész: Alsózsuk; nagyszármási járás, lépfene: Mezőszentgyörgy, Kissármás; juhhimlő: Meződomb, Tuson, U.-szentpéter; rühkór: Szászakna; sertésvész; Báld, Budatelke, Csehtelke. Mezőörményesi járás: lépfene: Mezőörményes, himlő: Septér, sertésvész: Lompérd, Kolozs r. t. város sertésvész, Kolozsvár sertésvész.

Parcellázások jutányos és gyors keresztülvitele. A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletmüködési körébe felvette a parcellázások lebonyolítását és az e célra szülő kölcsönök adását. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkeskedést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyoli-

tását s e célra megbízottját a helyszínére kiküldi, aki az összes teendők ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondoskodik. Parcellázási szélókra az intézet az érték kétharmadáig terjedő előnyös feltételű kölcsönöket engedélyez, melyekről szóló prospektust az igazgatóság (Budapest, V., Géza-u. 2.) készségesen megküldi. Az intézet közreműködésének előnyei: 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereszkeskedést nem igényelvén, vevők ugyanazon áron kapják meg a földet, ahogy az eladó eladja. 3. A vevők s az eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Az eladó egyszerre egy összegben megkapja a vételárat. 5. Egyetemleges felelőség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztetnek. Az intézet által engedélyezett parcellázási kölcsönök főbb előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától kezdve adatnak. 3. Az ilyen módozatú kölcsön teljesen készpénzzel fizetett ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

Facseteték. A földmívelésügyi miniszter a facseteték adományozása tárgyában hirdetményt bocsátott ki, amely szerint ingyen kap bárki facseteteket kopár, vizmosásos területek beültetésére; kisbirtokosok, ha az illetékes kir. erdőfelügyelő igazolja, hogy anyagi erejükhöz képest aránytalanul terhelnék a beszerzési költségek, ha esetleg még marad, másféle erdőültetések céljaira is. Az adományozás iránti folyamodványok, legkésőbb 1906. december 15-ig, az illetékes kir. erdőfelügyelőséghez beterjesztendők.

Szerkesztői üzenetek.

Orosz E. Apahida. A lap kis terjedelménél fogva, — csak három részletben tudom közreadni cikkét. Magam is érdekel olvastam, s azt hiszem, hogy a Mezőség érdeklődését is föl fogja kelteni. A kívánt lapszámokat elküldöm.

Pályi I. Uzdiszentpéter. Igéretére számítok, s a jövőszám vezető cikkét, a tiszteletes ur részére tartom fenn.

Kíváncsi. A lapnak eddigelé több mint száz előfizetője van. Csekély szám, de reméljük, hogy ha látni fogják, hogy komoly célért, komoly munkával küzdünk, — ezen szám szaporodni fog.

P. Á. Szamosújvár. Jó kívánataiért, — nem mulaszthatom el, hogy e helyen őszinte köszönetemet ne fejezzem ki.

„Otta.“ Kegyeskedjék egy pár napig türelemmel lenni; — bokros teendőim miatt nem tudok időt szakítani a levél megírására.

Eladó tűzifa.

Több ezer köbméter és öl száraz, hasított tölgy tűzifa

☆ ELADÓ, CZEGEN. ☆

Értekezhetni gróf Wass Jenő erdőkezelőségénél ugyanott.

Hirdetéseket

mérsékelt díjszabás, esetleg megegyezés szerint felvállal a

„Mezőségi Hírlap“

kiadóhivatala.

Nyomatott Adi Árpád hönyvnyomdájában Maros-Vásárhelyt.